

УКРАЇНА НА ШЛЯХУ ДО ЄС: ВИКОНАННЯ БЕНЧМАРКІВ ГЛАВИ 27 ТА ПІДГОТОВКА ДО ВІДКРИТТЯ КЛАСТЕРА 4

**Моніторинг процесу вступу
України в ЄС у частині
довкілля і зміни клімату**

У третьому кварталі 2026 року переговорний процес про вступ України до ЄС перейшов до етапу практичного виконання зобов'язань, визначених у межах відкритих переговорних кластерів. Ключовою подією стало офіційне відкриття у липні Кластера 6 «Зовнішні відносини» — другого з шести переговорних кластерів, відкритих для України. Водночас протягом кварталу Україна продовжувала підготовку до відкриття решти кластерів та заявляла про виконання необхідних для цього технічних заходів.

У центрі уваги також опинилося виконання проміжних бенчмарків, законодавчих та інституційних реформ, необхідних для просування переговорного процесу, зокрема за Кластером 1 «Основи». Посилилася координація між органами державної влади та взаємодія з державами-членами ЄС. Паралельно поглиблювалася практична інтеграція України до політик та інструментів ЄС ще до набуття членства, зокрема через виконання Плану України в межах Ukraine Facility, підготовку регіонів до участі в європейських інструментах та розвиток секторальної інтеграції. Таким чином, у III кварталі переговорний процес характеризувався одночасним просуванням за трьома взаємопов'язаними напрямками — відкриттям переговорних кластерів, виконанням реформ та поступовою практичною інтеграцією України до ЄС.

Хронологія подій і рішень

8 липня

Європейський Парламент підтримав продовження реформ в Україні та подальше просування переговорного процесу про вступ до ЄС.

Європарламент [привітав](#) відкриття у червні 2026 року Кластера 1 «Основи» та висловив очікування щодо якнайшвидшого відкриття наступних переговорних кластерів. Водночас депутати наголосили на необхідності продовження реформ у сфері верховенства права, судової системи та боротьби з корупцією, а також забезпечення незалежної роботи антикорупційних органів. У резолюції також підкреслено важливість передбачуваної багаторічної фінансової підтримки України з боку ЄС для забезпечення відновлення та оборони.

14 липня

Україна та Європейський Союз офіційно відкрили переговори за Кластером 6 «Зовнішні відносини».

Під час третьої Міжурядової конференції Україна–ЄС у Брюсселі було [відкрито переговори](#) за двома розділами: Розділом 30 «Зовнішні відносини» та Розділом 31 «Зовнішня політика, безпека та оборона». ЄС також визначив бенчмарки для майбутнього тимчасового закриття обох розділів. Україна підтвердила готовність повністю імплементувати *acquis* ЄС у межах Кластера 6 та не запитувала спеціальних адаптацій чи перехідних періодів. Відкриття Кластера 6 стало другим офіційно відкритим переговорним кластером України після Кластера 1 «Основи», відкритого 15 червня 2026 року.

16 липня

Всеволода Ченцова призначено Віце-прем'єр-міністром з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України.

Верховна Рада [затвердила](#) новий склад Кабінету Міністрів України, призначивши на цю посаду Всеволода Ченцова та звільнивши з неї Тараса Качку. До призначення Ченцов у 2021–2026 роках очолював Представництво України при Європейському Союзі та Європейському співтоваристві з атомної енергії.

30 липня

Рада ЄС схвалила зміни до Плану України, що дозволять залучити додатково 8,3 млрд євро фінансування у 2026 році.

[Рішення](#) передбачає внесення змін до Ukraine Facility та пов'язаного з нею Плану України, зокрема надання додаткового фінансування через механізм Ukraine Support Loan. План України є одним із ключових інструментів підтримки реформ на шляху України до членства в ЄС, а виконання визначених у ньому заходів спрямоване на зміцнення державних інституцій, підвищення якості врядування та наближення українського законодавства до права ЄС. На момент ухвалення рішення ЄС уже мобілізував для України близько 21,6 млрд євро у вигляді семи регулярних траншів, а нові зміни дозволяють залучити ще 8,3 млрд євро фінансування у 2026 році.

19 серпня

Україна та Бельгія обговорили прискорення переговорного процесу щодо вступу України до ЄС.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Всеволод Ченцов зустрівся з Віце-прем'єр-міністром, Міністром закордонних справ, європейських справ та співробітництва з розвитку Бельгії Максимом Прево. Сторони [обговорили](#) відкриті для України Кластери 1 «Основи» та 6 «Зовнішні відносини», можливість відкриття наступних переговорних кластерів восени 2026 року, виконання Плану України в межах Ukraine Facility та адаптацію українського законодавства до права ЄС. Окремо йшлося про поступову секторальну інтеграцію України до внутрішнього ринку та окремих політик ЄС ще до набуття повноправного членства. Бельгія підтвердила готовність підтримувати Україну на політичному й технічному рівнях у подальшому просуванні переговорного процесу.

19 серпня

Оприлюднено результати опитування щодо ставлення українців до вступу України до ЄС.

[За даними дослідження](#) Київського міжнародного інституту соціології, проведеного у травні–червні 2026 року на замовлення Ukraine2EU у співпраці з Офісом Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, 70% українців проголосували б за вступ України до ЄС у разі проведення референдуму. Рівень підтримки залишається стабільним у межах 68–72% з 2022 року. Серед очікуваних переваг членства респонденти назвали зростання заробітних плат, свободу пересування та наближення законодавства до стандартів ЄС, тоді як основними побоюваннями є зростання цін, відтік кваліфікованих кадрів та додаткові витрати для бізнесу. Опитування охопило 2007 дорослих респондентів, які проживають на підконтрольній Україні території.

3 вересня

Віце-прем'єр-міністр Всеволод Ченцов обговорив з Єврокомісаркою з питань розширення Мартою Кос подальші кроки України на шляху до членства в ЄС.

Зустріч відбулася в Дубліні на полях неформального засідання Ради ЄС з загальних справ. Сторони [обговорили](#) виконання Україною зобов'язань у межах переговорного процесу, зокрема щодо захисту прав національних меншин, ухвалення законодавства, передбаченого Планом України в межах Ukraine Facility, та реформ у сфері верховенства права. Окрему увагу приділили необхідності посилення координації між Урядом, Верховною Радою та іншими інституціями для виконання євроінтеграційних зобов'язань, а також діалогу з державами-членами ЄС для забезпечення подальшої динаміки переговорного процесу. Українська сторона заявила про виконання необхідних заходів для відкриття решти переговорних кластерів та очікування відповідного рішення держав-членів ЄС.

19 вересня

Регіональний та місцевий вимір визначено важливою складовою підготовки України до членства в ЄС.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Всеволод Ченцов [наголосив](#) на необхідності вже зараз посилювати інституційну спроможність українських регіонів, опановувати принципи роботи європейських інструментів та готувати якісні проекти, зокрема у сферах дорожньої інфраструктури, енергетики та комунального господарства. Окрему увагу приділено політиці згуртованості ЄС та можливостям, які вона відкриває для регіонального розвитку. Практичну підготовку регіонів пропонується посилювати через прямі зв'язки з європейськими регіонами, обмін досвідом, навчальні програми та спільну підготовку проектів. Також повідомлено про домовленість із Європейським комітетом регіонів щодо сприяння співпраці між українськими та європейськими регіонами та обговорено перспективу створення Карпатської макрорегіональної стратегії.

22 вересня

Україна представила державам-членам ЄС прогрес у виконанні реформ на шляху до членства.

Віце-прем'єр-міністр з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Всеволод Ченцов [представив](#) представникам Робочої групи Ради ЄС з питань розширення (COELA) стан виконання Україною зобов'язань у межах переговорного процесу про вступ до ЄС. Станом на 15 вересня у Верховній Раді на різних етапах розгляду перебували 114 євроінтеграційних законопроектів. Окрему увагу під час зустрічі приділено виконанню проміжних бенчмарків, реформам у сфері верховенства права, зокрема функціонуванню антикорупційних органів, реформі прокуратури та судової системи, а також забезпеченню прав національних меншин. Україна також представила оновлений План заходів щодо забезпечення прав національних меншин, який передбачає виконання окремих заходів у сфері освіти до кінця 2026 року, а у мовній сфері та сфері політичних прав — у 2027 році. Подальше виконання зобов'язань та проміжних бенчмарків є необхідною умовою просування України в межах переговорного процесу.

24 вересня

Рада ЄС [внесла зміни](#) до Плану України та схвалила восьмий транш у межах Ukraine Facility обсягом майже 3 млрд євро.

Зміни до Плану України передбачають включення добровільного внеску Норвегії у розмірі 1 млрд норвезьких крон (близько 92 млн євро) у формі безповоротної фінансової допомоги. Крім того, рішення передбачає виплату Україні майже 3 млрд євро після виконання ще 10 цільових кроків, визначених Планом. Загалом Україна виконала 84 із 95 цільових кроків, термін виконання яких уже настав. План України є дорожньою картою реформ та інвестицій, пов'язаних із відновленням, модернізацією та підготовкою України до вступу до ЄС, а виплати в межах Ukraine Facility безпосередньо пов'язані з виконанням визначених у ньому зобов'язань.

29 вересня

Україна визначила пріоритетні кроки для реформування органів правопорядку в межах переговорного процесу про вступ до ЄС.

Під головуванням Віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України Всеволода Ченцова [відбулося засідання](#) Координаційної ради з питань моніторингу реалізації Комплексного стратегічного плану реформування органів правопорядку на 2023–2027 роки. Учасники обговорили виконання проміжних бенчмарків за розділами 23 «Судова система та основоположні права» і 24 «Юстиція, свобода та безпека», які є необхідною умовою подальшого просування Кластера 1 «Основи». Координаційна рада підтримала концепцію проекту Закону України «Про органи правопорядку» та створення робочої групи для його розроблення, а також визначила 15 пріоритетних законопроектів для реалізації реформи. Підготовлений законопроект передбачається узгодити з Європейською Комісією до його внесення на розгляд Уряду.

Подальші дії

Продовження роботи з державами-членами ЄС щодо відкриття наступних переговорних кластерів та виконання Україною необхідних передумов для їх відкриття. Водночас необхідно завершити роботу над оновленням Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС з урахуванням актуального стану переговорного процесу, визначених зобов'язань та пріоритетів адаптації законодавства у межах переговорних кластерів.

На шляху до ЄС:

Глава 27 «Довкілля та зміна клімату»

У третьому кварталі 2026 року Україна продовжила практичну підготовку до виконання зобов'язань за Главою 27 «Довкілля та зміна клімату». Важливим етапом стало шосте засідання Робочої (переговорної) групи, на якому обговорювалися виконання переговорних бенчмарків, реалізація Національної програми адаптації законодавства та підготовка планів імплементації актів права ЄС. Паралельно відбулося подальше наближення законодавства до acquis ЄС: Верховна Рада прийняла зміни у сфері питного водопостачання та водовідведення із запровадженням ризик-орієнтованого підходу до безпеки питної води, а Уряд схвалив Стратегію розвитку циркулярної економіки до 2035 року, оновив вимоги щодо обмеження небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні, посилив вимоги щодо збереження біорізноманіття у лісах та оновив механізми підтримки кліматичних і «зелених» інвестицій. Окремим проявом прискореної інтеграції стало поглиблення співпраці з Європейським екологічним агентством: у вересні Україна вперше взяла участь у зустрічі національних координаторів мережі Eionet після набуття статусу країни-партнера ЕЕА, що відкриває можливості для практичного наближення систем екологічних даних, моніторингу та оцінки довкілля до європейських підходів.

1 липня

Україна та Данія визначили ключові напрями співпраці у сфері водних ресурсів на 2025–2028 роки.

У межах стратегічного секторального співробітництва сторони погодили чотири пріоритетні напрями роботи: управління водними ресурсами та підземними водами, водопостачання, очищення стічних вод і контроль забруднення. Співпраця передбачає гармонізацію українського законодавства з вимогами ЄС у сфері водної політики, розвиток систем моніторингу та збору даних про водні ресурси, впровадження сучасних технологій очищення стічних вод і контролю забруднення, а також підвищення ефективності управління підземними водами. Окрему увагу приділено впровадженню європейських принципів інтегрованого управління водними ресурсами та посиленню інституційної спроможності України у сфері водної безпеки.

1 липня

Уряд удосконалив механізм виявлення та обліку відходів, власник яких не встановлений.

Новий [порядок](#) надає органам місцевого самоврядування та місцевим державним адміністраціям додаткові інструменти для виявлення, обліку та подальшого оброблення таких відходів відповідно до законодавства. Зміни спрямовані на посилення контролю за проблемними територіями, зменшення кількості несанкціонованих сміттєзвалищ та ризиків забруднення ґрунтів, водних ресурсів і атмосферного повітря. Постанова розроблена на виконання Закону України «Про управління відходами».

8 липня

Україна переймала французький досвід водного врядування для прискорення реформ та євроінтеграції.

У межах [другого засідання](#) Регіональної Асамблеї програми EU4Green Recovery East та тематичних заходів з водного менеджменту в Парижі українська делегація ознайомилася з французькою моделлю басейнового управління водними ресурсами, практикою роботи басейнових рад та реалізації планів управління річковими басейнами. Отримані підходи планується використовувати під час імплементації європейського водного законодавства, підготовки другого циклу планів управління річковими басейнами та розвитку басейнового врядування в Україні. Особливу увагу приділено принципу «забруднювач платить», адаптації до зміни клімату, повторному використанню очищених стічних вод та природоорієнтованим рішенням.

16 липня

Україна визначила практичні кроки для виконання зобов'язань за Главою 27 «Довкілля та зміна клімату».

Під час шостого [засідання Робочої \(переговорної\) групи](#) обговорено виконання переговорних бенчмарків, реалізацію Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС та підготовку планів імплементації актів права ЄС. Національна програма передбачає 255 заходів, включно з розробленням законів і підзаконних актів та посиленням інституційної спроможності. Особливу увагу приділено підготовці 26 планів імплементації, 15 із яких на момент засідання перебували в активній роботі. Такі плани необхідні, зокрема, для обґрунтування перехідних періодів під час переговорів з ЄС. Серед пріоритетних напрямів також визначено управління відходами, збереження біорізноманіття та реформування водного врядування відповідно до права ЄС.

17 липня

Мінекономіки презентувало законопроект про таксономію сталих видів економічної діяльності та сталі інвестиції.

Законопроект [передбачає](#) створення єдиної правової та термінологічної бази для класифікації економічної діяльності за критеріями екологічної сталості, що має забезпечити прозорість ринку капіталу, запровадження європейських підходів до звітності та сприяти залученню сталих інвестицій. Документ також покликаний запобігати «грінвошингу» та забезпечити використання єдиних критеріїв оцінки інвестиційних проєктів державою, бізнесом, банками й інвесторами. Законопроект розроблено як крок до гармонізації українського законодавства з європейськими підходами та інтеграції України до внутрішнього ринку ЄС.

17 липня

Уряд перейменував Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України на Міністерство економіки та довкілля України та відновив Міністерство аграрної політики та продовольства України.

Відповідну [постанову](#) Кабінет Міністрів ухвалив 17 липня 2026 року; нею також передбачено підготовку нового положення про Міністерство економіки та довкілля та скасовано рішення про ліквідацію Мінагрополітики. Таким чином, сфера довкілля й надалі залишається у складі Міністерства економіки, тоді як питання аграрної політики знову виокремлено в окреме міністерство.

20 липня

Україна розпочала підготовку сучасної системи фінансування водної сфери відповідно до європейських принципів.

У межах навчального семінару за підтримки програми EU4Green Recovery East [обговорено](#) європейський досвід фінансування водного господарства, зокрема принципи «забруднювач платить» та «вода платить за воду», а також роль басейнових водних агентств у фінансуванні природоохоронних заходів і модернізації водної інфраструктури. В Україні Мінекономіки підготувало проєкт Стратегії відшкодування витрат на водні послуги, спрямований на створення фінансово стійкої системи управління водними ресурсами відповідно до вимог Водної рамкової директиви ЄС. Реалізація Стратегії має сприяти виконанню євроінтеграційних зобов'язань України, зокрема переговорного бенчмарка 27.5 за Главою 27 «Довкілля та зміна клімату».

21 липня

Мінекономіки розпочало громадське обговорення Концепції Державної цільової наукової програми управління водними ресурсами до 2036 року.

Проект Концепції [передбачає](#) розвиток наукових досліджень для збереження та відновлення водних ресурсів, підвищення якості поверхневих і підземних вод, удосконалення системи моніторингу та впровадження цифрових технологій. Окремі напрями стосуються адаптації до зміни клімату, запобігання та реагування на посухи, паводки та інші водні ризики, а також розвитку міжнародної наукової співпраці й впровадження європейських практик управління водними ресурсами.

23 липня

В Одесі представили напрацювання щодо оновлення Морської природоохоронної стратегії України та програми моніторингу морських вод.

Під час воркшопу учасники [розглянули](#) оновлення Морської природоохоронної стратегії відповідно до вимог Рамкової директиви ЄС про морську стратегію та підготовку Програми державного моніторингу прибережних і морських вод на 2027–2032 роки. Окрему увагу приділено посиленню технічного потенціалу лабораторій, сучасним методам оцінки екологічного стану морського середовища та моніторингу наслідків воєнних дій для морських екосистем. Мінекономіки також планує до кінця 2026 року затвердити комплексну програму моніторингу вод.

27 липня

Українське Придунав'я стало центром обговорення практичної реалізації європейських принципів управління водними ресурсами.

Під час 6-го Національного дня участі України в Стратегії ЄС для Дунайського регіону в Одесі [основну увагу приділили](#) реалізації планів управління річковими басейнами (ПУРБ) як ключового інструменту впровадження Водної рамкової директиви ЄС. Учасники наголосили на необхідності прискорення виконання ПУРБів: із понад 1600 запланованих заходів частина вже реалізується, однак масштаби завдань потребують додаткових організаційних і фінансових ресурсів. Окремо обговорювалися наслідки війни для водних екосистем Дунайського регіону, адаптація до зміни клімату, транскордонне управління водними ресурсами та роль басейнових рад, органів місцевого самоврядування, науковців і громадянського суспільства у реалізації водної політики.

29 липня

Відбулася тренінгова сесія щодо підготовки базового звіту у процедурі отримання інтегрованого довкілльового дозволу.

Міністерство економіки та довкілля України [провело](#) онлайн-сесію, присвячену практичним аспектам підготовки, оформлення та подання базового звіту відповідно до вимог законодавства у сфері інтегрованого запобігання та контролю промислового забруднення. У заході взяли участь близько 300 представників бізнесу, профільних фахівців та органів влади. Учасники розглянули умови обов'язкової підготовки базового звіту, застосування затверджених форм, методику оцінки стану забруднення земель і підземних вод та порядок подання звіту через електронну систему інтегрованих довкілльових дозволів.

29 липня

Україна представила міжнародній спільноті результати реформ у сфері управління водними ресурсами.

Україна своєчасно підготувала та [подала Національний звіт](#) за показником 6 Цілей сталого розвитку ООН, який оцінює рівень транскордонного співробітництва у сфері управління водними ресурсами. Звіт подано в межах четвертого раунду міжнародного звітування за показниками 6.5.1 та 6.5.2 щодо впровадження інтегрованого управління водними ресурсами та ефективності транскордонного співробітництва. У звіті відображено прогрес України у впровадженні басейнового принципу управління, розвитку міжнародного співробітництва та виконанні зобов'язань щодо охорони транскордонних вод.

4 серпня

Оголошено набір українських фахівців на навчальну програму EU Environment Academy 2026.

[Програму](#), яку реалізують Шведське агентство з охорони довкілля (Naturvårdsverket) та Європейський інститут публічного адміністрування (EIPA) у межах проєкту ENSU27, присвячено процесу вступу до ЄС та екологічному acquis у межах Глави 27 «Довкілля та зміна клімату». Навчання охоплює право та інституційну систему ЄС, процес вступу та весь спектр питань Глави 27, зокрема управління відходами, біорізноманіття і Natura 2000. Програма передбачає онлайн-навчання та очні навчальні візити до держав-членів ЄС і спрямована на посилення професійної спроможності українських фахівців, залучених до адаптації законодавства та імплементації екологічного acquis ЄС.

6 серпня

В Україні розпочався набір на першу комплексну програму підготовки громадських інспекторів з охорони довкілля.

[Програму](#) реалізують ГО «SaveDnipro», Державна екологічна інспекція України та Національний університет біоресурсів і природокористування України. Навчання передбачає 40 годин онлайн-лекцій, аналіз практичних кейсів та практичну підготовку в територіальних органах Держекоінспекції. Учасники опановуватимуть документування екологічних правопорушень, роботу з доказовою базою, механізми громадського контролю, відкритими екологічними даними та цифровими інструментами, а також питання екологічного моніторингу, ОВД і CEO. До програми планується відібрати 100 учасників з усієї України.

11 серпня

Президент України підписав Указ про створення національного природного парку «Чорний Ліс».

До складу парку увійшло понад 13,7 тис. га земель державної та комунальної власності, зокрема 12 844,5 га земель державної власності та 865,7441 га земель комунальної власності. Створення парку забезпечує охорону Чорноліського та Чутівського лісових масивів, збереження рідкісних і зникаючих видів та цінних природних екосистем, а також створює умови для розвитку екотуризму й рекреації. [Указ](#) №719/2026 став важливим кроком у розширенні природоохоронної мережі України.

15 вересня

Верховна Рада прийняла Закон щодо питного водопостачання та водовідведення.

Закон «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих питань у сферах питного водопостачання та водовідведення» [було прийнято](#) у другому читанні та в цілому 286 голосами народних депутатів. Закон передбачає чіткіший розподіл повноважень між Кабінетом Міністрів, НКРЕКП та органами місцевого самоврядування, встановлює механізм застосування тимчасових відхилень від показників якості питної води та запроваджує ризик-орієнтований підхід до управління її безпекою. Останній передбачає створення обов'язкової системи управління ризиками та відповідає вимогам Директиви (ЄС) 2020/2184 про якість води, призначеної для споживання людиною.

16-17 вересня

Україна вперше [взяла участь](#) у зустрічі національних координаторів мережі Eionet після набуття статусу країни-партнера Європейського екологічного агентства (ЕЕА).

У Празі українська сторона представила систему державного управління у сфері довкілля та клімату, ключові виклики й пріоритети співпраці з Eionet. Учасники обговорили розвиток обміну екологічними даними, посилення національної координації та практичну взаємодію в межах мережі. Участь України в Eionet відкриває можливості для впровадження європейських підходів до збору й аналізу екологічної інформації та розвитку державного моніторингу довкілля, що безпосередньо пов'язано з виконанням вимог Глави 27 «Довкілля та зміна клімату» в межах переговорів про вступ до ЄС.

17 вересня

Уряд схвалив Стратегію розвитку циркулярної економіки України до 2035 року та операційний план її реалізації на 2026–2028 роки.

Стратегія передбачає перехід України від лінійної моделі використання ресурсів до циркулярної економіки, зокрема через підвищення ефективності використання ресурсів, зменшення утворення відходів, розвиток повторного використання, ремонту та переробки матеріалів. У межах операційного плану вже у 2026 році передбачено запровадження розширеної відповідальності виробника для восьми видів продукції, а також розвиток екодизайну, використання вторинної сировини та сталих публічних закупівель. Стратегія також визначає гармонізацію законодавства з правом ЄС одним із ключових напрямів, що пов'язує розвиток циркулярної економіки з процесом європейської інтеграції України.

17 вересня

Уряд оновив Технічний регламент щодо обмеження використання небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні.

Постановою №1153 внесено зміни до Технічного регламенту, зокрема уточнено окремі вимоги щодо обмеження використання небезпечних речовин, обов'язки виробників, імпортерів та розповсюджувачів, а також положення щодо електричного та електронного обладнання, медичних виробів і іграшок. Зміни спрямовані на подальше наближення українського технічного регулювання до вимог Директиви 2011/65/ЄС про обмеження використання деяких небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні.

17 вересня

Уряд вніс зміни до вимог щодо збереження біорізноманіття під час ведення лісового господарства.

Постановою №1154 внесено зміни до низки нормативних актів, які передбачають збереження сухостійних дерев, сушняку та інших елементів мертвої деревини як середовища існування живих організмів під час проведення лісогосподарських робіт. Встановлено мінімальні обсяги сушняку та стремпів, які мають залишатися на лісових ділянках, а також кількість сухостійних дерев, що підлягають збереженню. Для територій та об'єктів природно-заповідного фонду, розташованих у лісах природного походження, передбачено збереження за наявності 20 сухостійних дерев V–VI категорій стану на ділянці, в інших лісах — 7 дерев VI категорії. Зміни спрямовані на врахування природоохоронних функцій мертвої деревини та збереження оселищ видів у процесі лісогосподарської діяльності.

21 вересня

Мінекономіки розпочало роботу над удосконаленням системи спеціального водокористування відповідно до вимог ЄС.

Запропонований підхід передбачає, що під час видачі дозволів враховуватимуться актуальний стан конкретного водного масиву, результати державного моніторингу, екологічні цілі та плани управління річковими басейнами. Наступним кроком визначено перехід до комбінованого підходу до нормування скидів, за якого нормативи гранично допустимого скидання враховуватимуть стан водного масиву, фонове забруднення, гідрологічні характеристики, сукупний вплив джерел забруднення та дані моніторингу. Паралельно опрацьовується цифровізація дозвільних процедур та обмін даними моніторингу між Мінекономіки, Держводагентством і громадськістю.

23 вересня

Уряд оновив механізм державної підтримки заходів зі скорочення викидів та збільшення абсорбції парникових газів.

[Постановою №1175](#) визначено порядок державної підтримки заходів, спрямованих на скорочення викидів та збільшення поглинання парникових газів, зокрема проєктів з утеплення приміщень закладів соціального забезпечення. Держенергоефективності визначено відповідальним за розгляд і фінансування проєктів цільових екологічних («зелених») інвестицій та надано повноваження визначати критерії відбору таких проєктів. Постановою також передбачено перерозподіл 1 млн грн бюджетних призначень на відповідну бюджетну програму та визнано такими, що втратили чинність, низку актів, які регулювали механізми реалізації «зелених інвестицій» у межах Кіотського протоколу.

29 вересня

Україна та Молдова скоординували подальше спільне управління водними ресурсами басейну Дністра.

У Кишиневі сторони [розглянули](#) виконання планів управління річковим басейном Дністра на 2025–2030 роки, результати державного моніторингу та оцінки хімічного й екологічного стану поверхневих вод, гідрологічну ситуацію та реалізацію заходів із управління ризиками затоплень. За період 2025 року — першого півріччя 2026 року виконано 2 заходи ПУРБ, ще 19 перебувають у реалізації, а 105 включено до відповідних програм; загальний обсяг їх фінансування становить близько 305 млн грн. Окремо домовлено продовжувати обмін даними моніторингу, координувати спільний відбір проб води, посилити оперативний обмін інформацією у разі аварійного забруднення та спільно опрацьовувати підходи до визначення екологічного стоку й удосконалення управління водними ресурсами Дністра.

30 вересня

Уряд затвердив критерії ризику для планових перевірок у сфері управління небезпечними відходами.

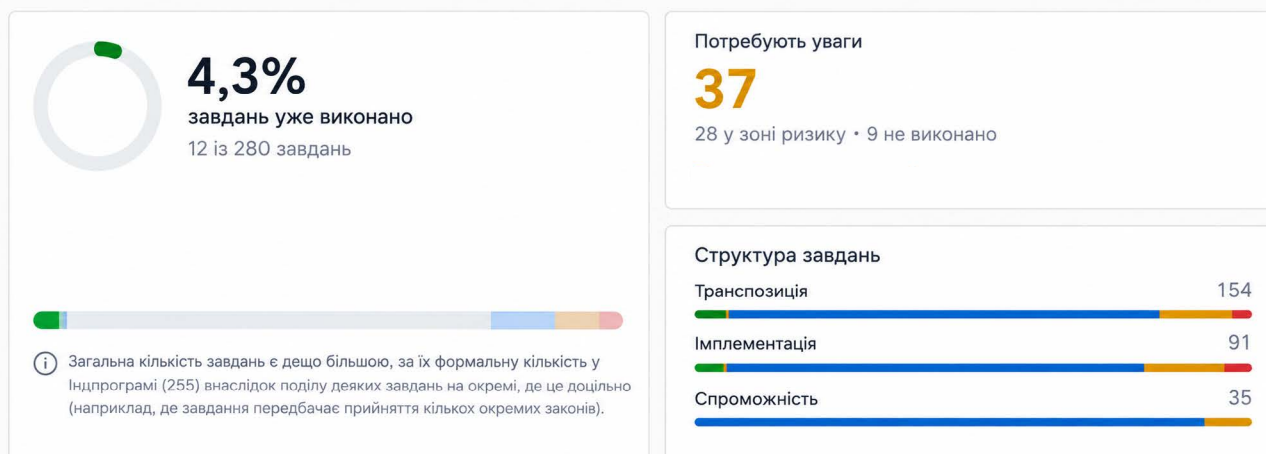
Постановою **визначено** критерії оцінювання ступеня ризику від господарської діяльності з управління небезпечними відходами, показники та кількість балів за кожним критерієм, а також періодичність планових заходів державного нагляду залежно від віднесення суб'єкта господарювання до високого, середнього або незначного ступеня ризику. Запровадження ризик-орієнтованого підходу має зосередити державний контроль на діяльності з вищим потенційним ризиком для довкілля та здоров'я людей і водночас зменшити адміністративне навантаження на суб'єктів із нижчим ступенем ризику. Уряд зазначає, що рішення відповідає зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та *acquis* ЄС і є кроком у реалізації Закону України «Про управління відходами».

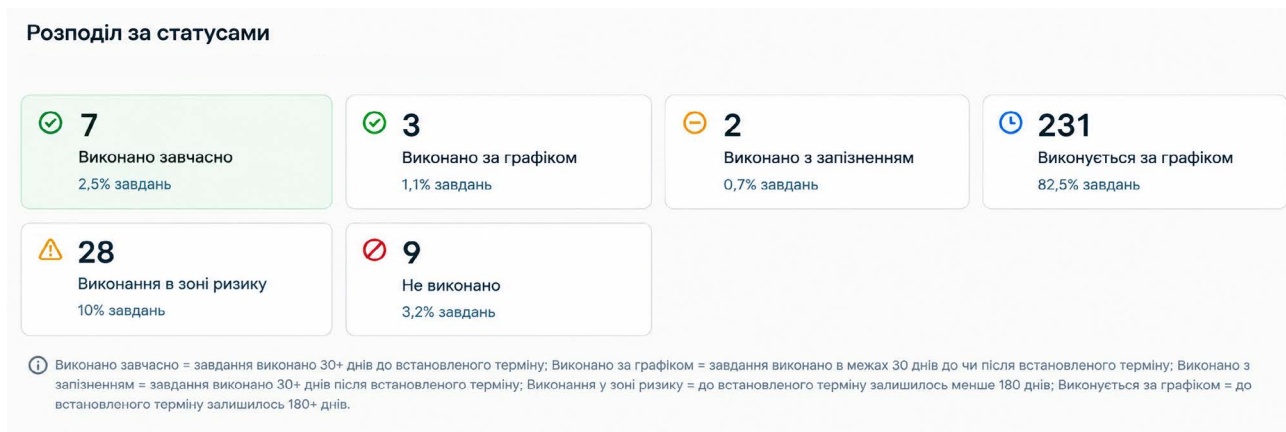
У наступному періоді очікується відкриття Кластера 4 «Зелений порядок денний та сталий розвиток», до якого входить Глава 27 «Довкілля та зміна клімату». Паралельно продовжуватиметься робота з транспозиції та імплементації права ЄС відповідно до завдань Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС, зокрема підготовка та реалізація планів імплементації актів права ЄС у сфері довкілля та зміни клімату.

Імплементація Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС у частині довкілля і зміни клімату

Україна просувається у виконанні Національної програми, однак прогрес поки значно помітніший у транспозиції асquis ЄС, ніж у його практичній імплементації. Це створює ризик розриву між формальним наближенням законодавства та спроможністю державних інституцій забезпечити його ефективне застосування. Водночас важливим завданням залишається подальше доповнення Національної програми тими заходами, які є критично необхідними для виконання та закриття переговорних бенчмарків за Главою 27 «Довкілля та зміна клімату».

Національна програма адаптації законодавства України до права ЄС є основним інструментом планування та моніторингу виконання завдань, необхідних для наближення законодавства України до асquis ЄС, зокрема у межах Глави 27 «Довкілля та зміна клімату». За даними трекера виконання Національної програми, вона передбачає 280 завдань, з яких станом на кінець III кварталу 2026 року виконано 12 (4,3%). Водночас низька частка формально завершених завдань не означає відсутності прогресу: 231 завдання виконується за графіком. Водночас 28 завдань визначені як такі, що перебувають у зоні ризику, а 9 завдань, строк виконання яких уже настав, залишаються невиконаними.

Аналіз виконання свідчить про нерівномірність прогресу між різними типами завдань. Із 12 виконаних завдань 9 стосуються транспозиції *acquis* ЄС, 3 — його імплементації, тоді як жодного завдання з розвитку інституційної спроможності не виконано. Це свідчить про те, що основний прогрес наразі відбувається на рівні нормативного наближення, тоді як практична імплементація прийнятих норм та формування необхідної адміністративної спроможності залишаються наступним етапом роботи. Особливої уваги потребують завдання, строки виконання яких уже минули: із 16 завдань, строк виконання яких припав на період до кінця III кварталу, 7 виконано, тоді як 9 залишаються невиконаними.

Із 12 виконаних завдань 5 припадають на сферу клімату, 2 — на воду, 2 — на циркулярну економіку/хімічні речовини, по одному — на горизонтальні питання, охорону природи і цивільний захист. Серед ключових можна виділити:

- **Горизонтальне *acquis*:** запроваджено процедуру організації та проведення громадських слухань під час видачі інтегрованого дозволу.
- **Водна політика:** оновлено Порядок здійснення державного моніторингу вод, а також приведено показники звітності у сфері питної води та водовідведення у відповідність до вимог права ЄС.
- **Циркулярна економіка:** 17 вересня 2026 року Уряд схвалив **Стратегію розвитку циркулярної економіки України до 2035 року та операційний план її реалізації.**
- **Хімічні речовини та відходи:** оновлено технічний регламент щодо обмеження використання небезпечних речовин в електричному та електронному обладнанні відповідно до Директиви 2011/65/ЄС.
- **Біорізноманіття:** затверджено порядок віднесення чужорідних видів до інвазійних.
- **Кліматична політика:** схвалено **Довгострокову стратегію низьковуглецевого розвитку України до 2050 року** та оновлений **Національний план з енергетики та клімату до 2030 року.**

Водночас подальше виконання Національної програми має супроводжуватися недопущенням рішень, які послаблюють уже досягнутий рівень екологічних гарантій та можуть ускладнювати виконання переговорних бенчмарків. Показовим прикладом є Закон України від 2 вересня 2026 року № 4961-IX щодо вдосконалення функціонування індустриальних парків, яким з частини третьої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля» вилучено будівництво індустриальних парків, і така діяльність більше не підлягає ОВД.

Такі рішення створюють ризик зворотного руху у наближенні української системи оцінки впливу на довкілля до права ЄС і мають оцінюватися з точки зору їх сумісності не лише з чинним законодавством, а й із зобов'язаннями України в межах переговорного процесу за Главою 27.

Найбільша концентрація завдань, що перебувають у зоні ризику, спостерігається за бенчмарками 27.5 у сфері водної політики та 27.9 у сфері зміни клімату — по 10 завдань у кожному напрямі. Це вказує на необхідність прискорення роботи саме за цими напрямами, особливо з огляду на значний обсяг законодавчих, інституційних та практичних заходів, необхідних для повної імплементації відповідного *acquis* ЄС.

Критично важливо найближчим часом виконати низку системних завдань, які перебувають у зоні ризику. Серед них — розроблення та прийняття змін до Водного кодексу України, законодавчих змін щодо посилення відповідальності за порушення водного законодавства та завершення законодавчого врегулювання питного водопостачання і водовідведення; у кліматичному блоці — створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів та розширення сфери дії системи моніторингу, звітності та верифікації викидів. Важливими є також прийняття законодавства щодо надання на ринку та використання біоцидних продуктів і підготовка національного плану заходів у сфері промислових викидів.

Публікація підготовлена за підтримки Європейського Союзу та Міжнародного фонду «Відродження» в рамках спільної ініціативи «Вступаємо в ЄС разом». Публікація представляє позицію авторів і не обов'язково відображає позицію Європейського Союзу чи Міжнародного фонду «Відродження».

Фото у публікації: Офіс Віце-прем'єр-міністра з європейської та євроатлантичної інтеграції, Міністерство економіки та довкілля України.

